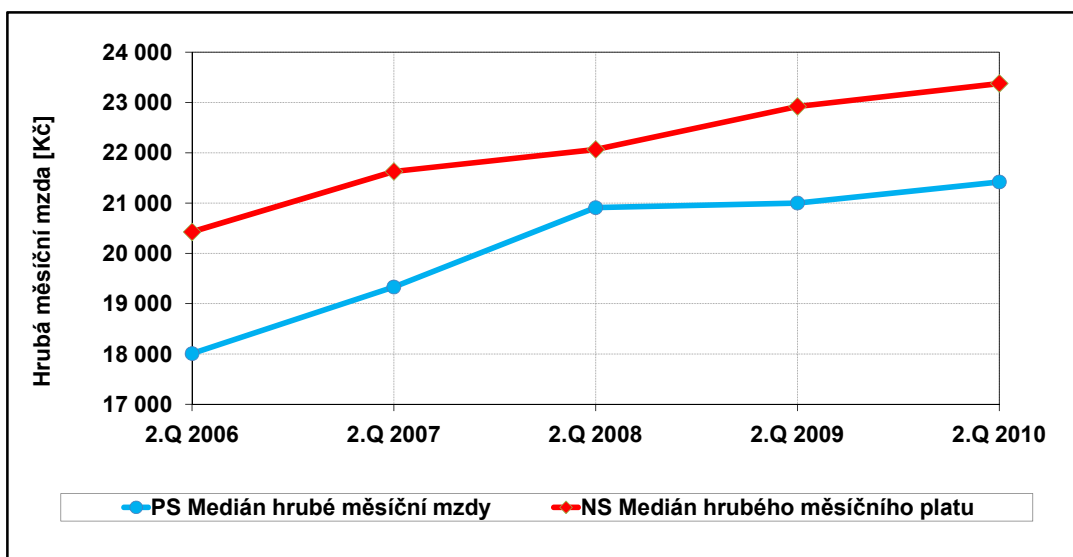

V 1. pololetí 2010 vzrostly mzdy i platy o 2 %

Medián hrubé měsíční mzdy a platu

V 1. pololetí roku 2010 vzrostla hrubá měsíční mzda (resp. plat) v podnikatelské i nepodnikatelské sféře. V podnikatelské sféře dosáhl medián hrubé měsíční mzdy výše 21 420 Kč a v nepodnikatelské sféře 23 380 Kč. Mzdy i platy vzrostly meziročně v obou sférách o 2,0 %.

Graf 1: Vývoj mediánu hrubé měsíční mzdy a platu podle ISPV.

Pozn.: Kód PS představuje podnikatelskou sféru, kód NS nepodnikatelskou sféru.

Zdroj: [ISPV](#).

Z grafu 1 je patrné, že platy v nepodnikatelské sféře jsou vyšší než mzdy ve sféře podnikatelské. Tento jev je způsoben tím, že v nepodnikatelské sféře je vyšší podíl zaměstnanců s vysokoškolským vzděláním, jak ukazuje tabulka 1.

Tabulka 1: Srovnání struktury zaměstnanců podnikatelské a nepodnikatelské sféry podle dosaženého vzdělání (2. čtvrtletí 2010).

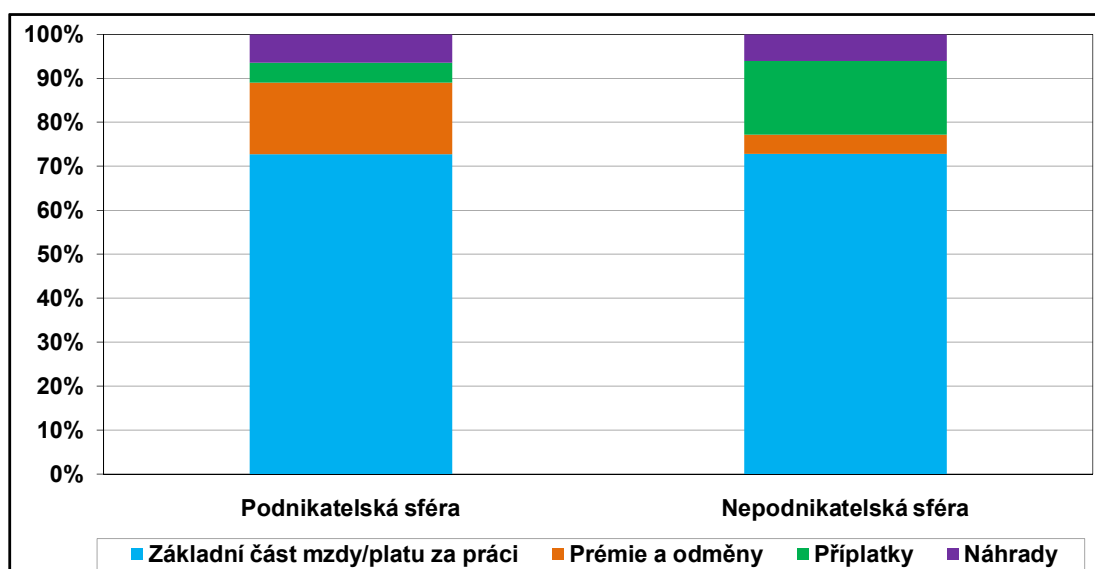
Dosažené vzdělání	Podnikatelská sféra	Nepodnikatelská sféra
	[%]	[%]
Základní a nedokončené	7,4	4,9
Střední bez maturity	41,8	15,8
Střední s maturitou	33,4	43,2
Vyšší odborné a bakalářské	2,4	6,9
Vysokoškolské	12,7	26,9
Neuvedeno	2,3	2,3
Celkem	100,0	100,0

Zdroj: [ISPV](#).

Struktura mezd a platů

Pokud se dále zaměříme na odměňování zaměstnanců, tak zjistíme, že podnikatelská a nepodnikatelská sféra se neodlišují pouze z hlediska absolutní úrovně odměňování, ale i z hlediska **struktury mzdy a platu**. V podnikatelské sféře byly v 1. pololetí roku 2010 významnou složkou prémie a odměny (vč. odměn za pohotovost), které tvořily 16,3 % mzdy. V nepodnikatelské sféře však nebyly prémie a odměny tak významné (4,4 % platu), a mnohem větší roli zde hrály příplatky (vč. příplatků za přesčasy), které tvořily 16,8 % platu. Strukturu mzdy a platu v 1. pololetí roku 2010 v obou sférách ukazuje graf 2.

Graf 2: Struktura mezd v podnikatelské sféře a struktura platů v nepodnikatelské sféře v 1. pololetí 2010.

Zdroj: [ISPV](#).

Zaměstnání s největšími změnami v úrovni mezd a platů

Zajímavé jsou i výsledky ISPV **podle jednotlivých zaměstnání** z hlediska největších relativních meziročních změn mzdy a platu. Žebříček zaměstnání v podnikatelské sféře uvádí tabulka 2 a v nepodnikatelské sféře tabulka 3.

Tabulka 2: Zaměstnání s největší relativní meziroční změnou mediánu hrubé měsíční mzdy v podnikatelské sféře v 1. pololetí 2010.

Zaměstnání	Hrubá měsíční mzda	Meziroční změna
	[Kč/měsíc]	[%]
Nárůst:		
1. Obsluha strojů na výrobu pryžových výrobků	22 518	114,7
2. Kováři (obsluha kovacích lisů, bucharů, apod.)	20 580	111,1
3. Montážní dělníci elektrických zařízení	17 948	110,6
Pokles:		
1. Technici v agronomii, lesnictví a zemědělství	24 989	93,5
2. Tesaři a truhláři	20 979	98,1
3. Zedníci	19 949	98,2

Pozn.: Meziroční změny byly spočteny s využitím panelu zaměstnanců, kteří byli zahrnuti do zjišťování v obou sledovaných obdobích.

Zdroj: [ISPV](#).

Tabulka 2 ukazuje, že v podnikatelské sféře si meziročně nejvíce polepšila především manuální zaměstnání, konkrétně dělníci obsluhující stroje na výrobu pryžových výrobků (meziroční nárůst mezd o 14,7 %) či kováři obsluhující kovací lisy (nárůst o 11,1 %). Na druhou stranu došlo k největšímu snížení mezd u techniků v agronomii, kterým mzda meziročně poklesla o 6,5 %.

Tabulka 3: Zaměstnání s největší relativní meziroční změnou mediánu hrubého měsíčního platu v nepodnikatelské sféře v 1. pololetí 2010.

Zaměstnání	Hrubý měsíční plat	Meziroční změna
	[Kč/měsíc]	[%]
Nárůst:		
1. Všeobecné zdravotní sestry	26 129	110,4
2. Kuchaři	13 970	109,2
3. Školníci	14 195	108,3
Pokles:		
1. Učitelé na základní škole	24 536	99,8

Pozn.: Meziroční změny byly spočteny s využitím panelu zaměstnanců, kteří byli zahrnuti do zjišťování v obou sledovaných obdobích.

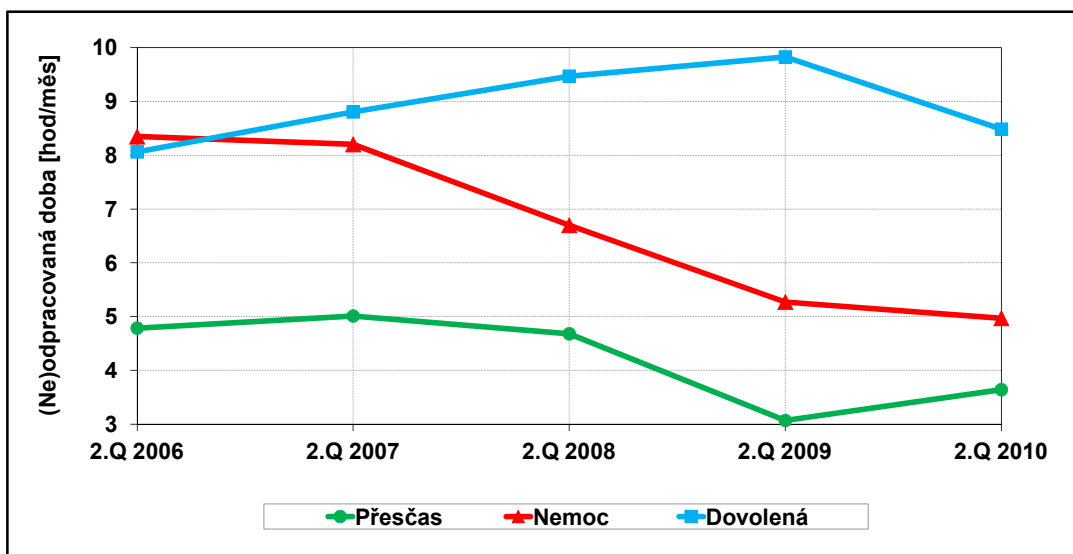
Zdroj: [ISPV](#).

V nepodnikatelské sféře nebyly meziroční změny platů tak vysoké jako změny mezd v podnikatelské sféře. Z tabulky 3 vyplývá, že v nepodnikatelské sféře vzrostly platy nejvíce zdravotním sestram, a to o 10,4 %. Ke snížení platů došlo u učitelů na základních školách (pokles o 0,2 %), přičemž u jiných zaměstnání v nepodnikatelské sféře nedošlo k meziročnímu poklesu platů.

Struktura pracovní doby

Šetření ISPV však nepodává informaci pouze o úrovni odměňování v jednotlivých sférách, ale umožňuje sledovat i **odpracovanou a neodpracovanou dobu**. Výsledky ISPV za 1. pololetí 2010 ukazují, že se v obou sférách meziročně zvýšil počet opracovaných hodin, přičemž zaměstnanci v podnikatelské sféře odpracovali průměrně 157,3 hodin za měsíc a v nepodnikatelské sféře 154,4 hodin za měsíc. Za povšimnutí stojí i skutečnost, že se v podnikatelské sféře zvýšil meziročně počet odpracovaných přesčasových hodin (o 0,6 hod./měs.), klesla doba strávená na dovolené (o 1,3 hod./měs.) a opět mírně klesla neodpracovaná doba z důvodu nemoci (o 0,3 hod./měs.), což může signalizovat pozvolné oživení české ekonomiky. Vývoj vybraných složek odpracované a neodpracované doby v podnikatelské sféře ukazuje graf 3.

Graf 3: Vývoj vybraných složek odpracované a neodpracované doby v podnikatelské sféře.

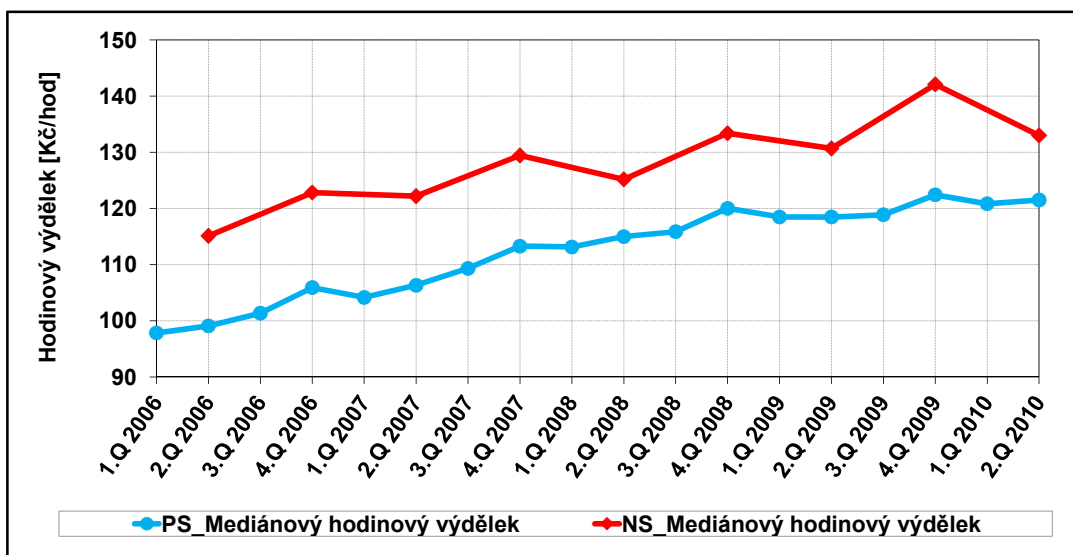

Zdroj: [ISPV](#).

Hodinový výdělek

Další zajímavou charakteristikou, kterou je možné z ISPV získat, je **hodinový výdělek**. Medián hodinového výdělku dosáhl ve 2. čtvrtletí 2010 výše 121,51 Kč v podnikatelské a 133,00 Kč v nepodnikatelské sféře. V obou sférách tak došlo k meziročnímu zvýšení mediánu hodinového výdělku (v podnikatelské sféře o 2,6 % a v nepodnikatelské sféře o 1,8 %). Vývoj mediánu hodinového výdělku v obou sférách znázorňuje graf 4.

Graf 4: Vývoj mediánu hodinového výdělku v podnikatelské a nepodnikatelské sféře.

Pozn.: Kód PS představuje podnikatelskou sféru, kód NS nepodnikatelskou sféru.

Zdroj: [ISPV](#).

Vzhledem k tomu, že i ve 2. čtvrtletí 2010 byly více diferencované výdělky v podnikatelské sféře než v nepodnikatelské, nedosáhlo svým hodinovým výdělkem na průměrný hodinový výdělek více zaměstnanců v podnikatelské (67,5 %) než nepodnikatelské (56,6 %) sféře.

Informační systém o průměrném výdělku, spravovaný Ministerstvem práce a sociálních věcí, zjišťuje výdělkovou úroveň v České republice. Údaje za **podnikatelskou sféru** jsou zjišťovány čtvrtletně. Zdrojem dat pro **nepodnikatelskou sféru** je Informační systém o platech, z něhož jsou údaje čerpány pololetně. **Medián** představuje prostřední hodnotu ze všech zjištěných hodnot, tj. jedna polovina hodnot je menších a druhá polovina hodnot je větších než medián. Ve srovnání s průměrem je základní výhodou mediánu skutečnost, že není ovlivněn extrémními hodnotami.